

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 8 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовекого
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

На розпутті.

(+) Давна Шмерлінгівська система, накинена Австрії лотовим патентом з централізаційним напрямом і гегемонією та культуртрегерством німецького елементу, вже перестаріла ся. Ще перед дваццяти роками пожертвовано краї угорської корони дуалізму, щоби позбувши ся відпорного мадярського елементу, тим певніше правити і верховодити могли Німці в краях долитавських.

Здавало ся, що скріплена грудневою конституцією (1867 р.) а відтак безпосередними виборами (1873 р.) т. зв. вірноконституційна партія німецька на довгі часи забезпечила собі верховодну владу над славянською більшістю країв австрійських. Однак доволі скоро показало ся, що свідомість національна поміж славянськими народами в Австрії запускала щораз глибоше корінь і спонукувала маси постояти за свої історичні і природжені права, домагати ся національної рівноправності всіх народів в рамках одиниці монархії.

Сю задачу мав перевести гр. Таффе, котрий в 1879 р. обняв яко міністер-президент керму в краях долитавських і виступив з пранором помиреня народів. Під его кермою утворила ся в тодішній радї державній парламентарна більшість славянсько-консервативна т. з. «зеліний перстень» (Поляки, Чехи і клуб Гогенварта), а німецькі ліберали творили опозицію, в котрій витривали 12 літ. Довголітне, як на австрійські відносини, кермоване політичне гр. Таффого підорвало німецьких лібералів і їх силу, а тим способом ослабило централі-

стичну систему, до чого чимало причинили ся Чехи, котрих речник др. Едвард Грегр висказав в чеськім соїмі (1889) сі многозначні слова: «Ми вступили до ради державної (1879) не, щоби признати конституцію, лише щоби єї підкнати».

Ослаблена ліберальна (вірноконституційна) партія не відискала вже своїх сил навіть тоді, коли війшла до т. зв. триножної більшої (1891) і вєднала собі свого заступника без теки в радї корони (гр. Кінбурга), не скріпила ся і після упадку гр. Таффого, коли проводир лібералів др. Пленер увійшов до коаліційного міністерства.

Упадок коаліції і коаліційного міністерства, споводований зростом сили і значення чеського народу, промостив дорогу до керми державної гр. Баденьому, котрий у великій часті переняв ся політичною метою гр. Таффого (durchfretten und fortwursteln). Гр. Бадені мусів числити ся з репрезентациєю чеського народу, однак не хотів зривати з німецькими лібералами, котрі в минувшій сесії ради державної все ще були могутим і численним сторонництвом.

Останні вибори скріпили ще більше репрезентацию чеську, так що без неї абсолютно не можливе утворене парламентарної більшої, а розбили та ослабили і морально і числово німецьких лібералів. Втративши значне число мандатів і роздробивши ся на три дрібні сторонництва (розкладовий процес між ними триває далі), перестали німецькі ліберали бути політичним чинником в радї державній, без котрого не була би можлива парламентарна більшість. Колиж тимчасом числово збільшила ся репрезентация славянських наро-

дів, а також німецьких консервативів, утворила ся з почином сегорічної сесії ради державної парламентарна більшість славянсько-консервативна, про котру ми вже нераз писали (до неї входить також Славянський Союз з 7 рускими послами народовцями).

Міністерство гр. Баденього, котре власне тоді демісіонувало, коли зложила ся та більшість, а відтак з волі монарха задержало на дальше керму державну, знайшло ся в немилій ситуації. Гр. Бадені, котрий ще в минувшій сесії впевняв, що «хоче провадити, а не давати ся вести», знайшов одного гарного поранку парламентарну більшість зложеною без его відомі і волі, і то більшість, котра зложила ся без німецьких лібералів, на основах автономічних, національних і консервативних. Маючи на думці іти дальше метою гр. Таффого, не хоче гр. Бадені відтрити Німців-лібералів, бодай з вірноконституційної великої власности (Людвіксторф і Бернрайтер) і силкує ся їх для себе приєднати. Однак змаганя его під окликом борби против язикових розпоряджень показують ся в тім напрямі безуспішними. Тимчасом парламентарна більшість два рази при виборі президії посольської палати і при інших нагодах показала, що вспеє перевести справи відповідно своїм програмам.

Тепер приступила парламентарна більшість до вельми важного але й трудного діла, до уложеня адреси яко відповіді на престольну річ. Адреса єсть програмою парламентарної більшої, в котрій она зложила мінімальні бажаня національно-політичні, суспільні і економічні клубів, з яких утворила ся. Справедливе переведене запорученої основними законами на-

Lux in tenebris lucet.

Генрика Сіккевича.

Надходять часами, в осени, особливе в листопаді, дні так вогкі, темні і сумні, що навіть здоровому чоловікови жите навкучить ся. Від часу, як Камінка почув ся нездоровим і перестав працювати над статуєю «Милосердя» не погода така докучала ему більше від самої недуги. Що рано зволікнув ся з ліжка перетирив запітніле велике вікно робітні і глядів до гори сподіючі ся, що побачить хоч кусок блакитного неба; але що рава чекав его завід. Тяжка оловяна мрака висіла над землею: дощ не падав, а мимо сего навіть брукове каміня на подвірю виглядало мов губки, що натягнули води, все було мокре, ослизле, переняте на скрізь вогкостію, якої поодинокі краплі, спадаючи з риннів, звонили з якоюсь розпучною одностайністю, мов би відмірюючи сей час смутку, що так ліниво воліче ся.

Вікно робітні виходило на подвірє, закінчене з заду огородом. Трава за штахетами зеленілась ще якоюсь хоробливою зеленію, в якій спочивали смерть і гнилина: але дерева з рештками жовтого листя, з галузями чорними від вогкості, трохи затертими мракою, здавались мов би зовсім завмерлі. Що вечера розлягалось між ними краканє ворон, що з лісів і піль тягнули вже на зимові леговища до міста і з великим лопотом крил садовились на нічліг серед галузя.

Робітня в подібні дні ставала так понура мов би кістниця. Мрамор і гіпс потребують блакиту, в такім оловянім освітленю білість їх мала в собі щось жалібною: статі з темної тьракоти тратячи всяку виразистість змінювались в якісь розміри не окрислені і майже страшні.

Бруд і нелад додавали робітні суму. На підлозі лежав грубою верствою порошок, що нароби ся з роздотаних окрушків зісохлої теракоти і з болота нанесеного з улиці. Стіни були мрачні, прибрані лише ту і там гіпсовими моделями рук і ніг; впрочім пусті, недалеко від вікна висіло мале зеркало, над ним череп кінський і китиця Макаровських цвєтів, що зовсім почорніла від куряви.

В куті стояло ліжко прикрите старою і помятою ковдрою, а при нїм шапка нічна з зелізним ліхтарем. Камінка через ошадність не держав осібног мешканя і спав в робітні. Звичайно ліжко було заслонене параваном, але тепер параван був відставлений, щоби недужому легше було глядіти в вікно лежаче прямо его ніг і глядіти, чи випогоджує ся. Друге ще більше вікно витяте в повалі робітні було так покрито курявою, що навіть в ясні дні входило через него світло сіре і сумне. Не випогоджувало ся однак. По кількох днях темряви хмари обнизили ся зовсім, воздух пересяк до решти вогкостію і вчинило ся ще темніше. Камінка, що доси клав ся на ліжко в одїж, почув ся гірше, отже розібрав ся і положив ся на добре. По правді не тільки був він недужий на якусь недугу, о скільки пригноблений, знеохочений, вичерпаний і сум-

ний. Загальне ослабленє стягнуло его з ніг. Не мав охоти вмерти, але не почував в собі сил до життя.

Довгі години мрачного дня здавали ся ему тим довщі, що не мав при собі нікого. Жінка его померла перед дваццяти літами, своєї мешкали в иньшій стороні краю, а з товаришами не жив. В останніх літах знакоми повідували ся від него, бо ставав він що раз більше згрозливим. Зразу се его успособленє бавило людей, але відтак, коли ставав що раз більшим диваком і коли кожний жарт став розбуджувати в нїм довготривалу уразу, навіть найблизші позривали з ним зносини.

Брали ему також за эле, що з віком став побожний і підозрівано его щирість. Злосливі говорили, що перебуває в церквах длятого, щоби через зносини з священниками виробити собі замовленя. Не було се правда. Побожність его не шила може з глибокої і спокійної віри, але була безінтересовна.

Що однак давало позори справедливости тим підозрінням, се зростаюча що раз більше в Камінці скупість.

Від кількох літ замешкав через ошадність в робітні; живив ся, Бог знає чим і знівечив собі здоровлє до сеї степені, що вкінці лице его стало так прозрачне і жовте, мов би було зліплене з воску. Людий уникав також і длятого, щоби часом хто не зажадав від него якої прислуги.

Далі буде.

ціональної рівноправності всіх народностей в публичнім житті, в уряді і школі, розширене автономії, упрощене і удешевлене адміністрації, устрій школи відповідно потребам країв і народностей, переведене здорових соціальних реформ, подвигнене економічне стану хліборобського і промислу, отсе головні точки сеї програми, за котру більшість з усею силою постоїть. Змаганя парламентарної більшості ідуть отже до того, щоби зірвати з системою централістичною, накиненою лютовим патентом, а вернути до постанов жовтневого дпильому і тим способом надати Австрії уладжене відповідне потребам та інтересам різних країв і народів австрійських. N. fr. Presse жалкує з тої нагоди, що в Австрії віиде федеративний устрій в жите та плаче по упадку єдиної державної партії віноконституційної. Відчуває она, що минули часи упривілейованого становища німецького елемента, котрий мусить признати побіч себе рівноправними і рівновартними також і ненімецькі народности.

Адреса зложила ся в парламентарній більшості без правительства, а тепер, коли почне ся розправа в комісії адресовій (в понеділок), буде оно мусіло прояснити своє становище супроти більшості парламентарної. Меншість роздробила ся на три фракції: вірноконституційна більша посілість і німецькі поступовці внесли свої окремі начерки меншости, а німецькі націонали заявили, що уважають адресу злишньою. Ухвалене адреси в комісії і палаті буде пробою сили і зрілости більшості парламентарної, а гр. Бадені, котрий доси стоїть на розпутті між більшістю а меншістю парламентарною, буде мусів рішити ся, якою дорогою піти, чи признати ся до парламентарної більшості без него утвореної і прийняти єї програму політичну, чи уступити. Письного виходу нема, а на се дасть відповідь розправа адресова.

Д О П И С Ь.

З Старомійського.

Приглянувши ся ближше нашим народним змаганям, прийдесь хіба стиснути раменами і назвати наше поступоване правдивим безголовем. Скільки то попередними роками ужалались ми на брак політичного товариства, основаного на засадах чисто католицьких: кільки наговорило ся так в приватних розмовах як і в публичних дописях о пекучій потребі заложена такого товариства, можуть бути найлучшим доказом кожді загальні збори товариства сьв. Павла. І щож стало ся? Основано таке товариство «Католицький Союз», а переважна часть не кажу вже свѣтської інтелігенції, але навіть духовенства демонстративно відсунулась від него. І коли в інших краях особливо послѣдними роками оснóвують ся різні католицькі товариства, ми католики кричимо: не треба нам «Католицького Союзу» і не розбираючи навіть цілі і средств того товариства, ворогуємо завзято против него, бо нас того «Дѣло» і «Галичанинъ» научили.

Або й з «Русланом» чи не така сама справа? Як дуже то намагались ми, щоб оснóвувати новий політичний дневник опертий на засадах католицьких, котрий би зміг около себе згуртувати всіх добре мислячих Русинів католиків, охочих жертвувати свої труди для добра нашої церкви і народу. Як часто давались чути наріканя на «Дѣло», котре одного разу навіть прилюдно заявило, що «сьємо і будемо лібералами», а з другої сторони на «Галичанина» за єго славословія «прадїдної віри православної» і єго злобних напастий на князя нашої церкви, як пекучою видавалось потребою основане широкатолицького дневника? І основано такий дневник, основано «Руслан» і знов відтягнулось від него не тільки много з свѣтської інтелігенції, но передовсім і в головній части наше духовенство! Чим той сумний об'яв пояснити можна, — бож о оправданню єго прецінь і мови бути не може — трудно догадатись. Страхом перенимає чоловіка гадка,

слиби хто чужий схотів судити наше духовенство по єго прасі, яку конклюдзію мусів би витягнути з того, що католицьке духовенство волить ліберальне «Дѣло» або сиріачого православлю «Галичанина», як часопись редаговану в дуєі чисто католицькім! Чи ж мав би єму лібералізм або православлю бути милїйшим від католицизму? Я не відважив би ся ніколи в свѣті щось подібного навіть припускати! А прецінь якась причина того мусить бути. Є, дієно є, а то наше безголове! А під ним розумію нашу велику охоту до високої політики і осуджане всякого діла не річево, но виключно зі взгляду політично-партійного. Найщиріє змаганя, найхосеннішу працю на ниві народній готові ми осудити, сли она лиш походить від наших політичних або партійних противників. Вина того спадає головно на наші політичні дневники, котрі літами живили нас таким нездоровим кормом, котрі неустанно вщиплювали в нашій серця таку згубну і ложну науку: вина велика й по нашій сторони, що далисьмо ся їм за ніс водити і до нині на жаль даємо ся, дарма що та нещасна робота виставляє нас на сьміх, провадить нас до суперечностей а нарід до згуби.

(Конець буде.)

Свій о своїх.

Польске видавництво «Biblioteka Mrówki» видало послѣдними часами книжочку п. з. «Obrázky galicyjskie przez Iwana Frankę». Не ходить нам тут о самі «образки», друковані вже й давнїше будь в руськім будь в польскім оригіналі, як особливо інтересним видав ся нам вступ до сїх «образків» п. з. «Niemo o sobie samym». Не є то автобіографія як радше сповідь автора, сповідь перед польскою суспільністю, перед котрою др. Франко, крайне розжалений, чинить руській суспільности гіркі та тяжкі докори, що кидають на Русинів і їх культурні спосібности і змаганя як найчорнїше свѣтло.

Наводимо дословно найхарактеристичнїші місця того сумного руського «Credo» др. Франка: «Передовсім признаю ся до грїха, котрий мені богато патріотів вмінює смертельним: не люблю Русинів. Супроти тої горячої любови, яка для «братнього племені» бригаєє часто із шпальт польських часописей консервативних моє визнанє видавати ся може дивним. Та щож діяти, коли правдиве. Не є я вже в віці наївних і засліплених любовників і можу о такій делїкатній матерії, як любов, говорити тверезо. І для того повтаряю: не люблю Русинів. Так мало я поміж ними найшов правдивих характерів, а так богато малостковости, тїсного самолюбства, дволичности і гордості, що справді не знаю, за що я мав би їх любити, навіть поминувши ті тисячі більших і меньших шпильок, що мені їх нераз в найліпшій думцї, вбивали під шкіру. Розуміє ся, знаю кілька виїмків, кілька личностей чистих і гідних всякого поважана межі Русинами (говорю о інтелігенції, не о хлопах!) але ті виїмки на жаль потверджують лиш загальне внесене.

Признаю ся до ще більшого грїха: навіть Руси нашої не люблю, так і в такій мірі, як то роблять, або як удають, що роблять патентовані патріоти. Що в ній маю любити? Щоби єї любити яко повияте географічне, на то єсьм занадто великим ворогом пустих фраз, занадто богато я видів свѣта, щобим мав твердити, що нігде нема так красної природи як на Руси.

Щоби любити єї історію, на се занадто добре єї знаю, надто горячо люблю загальнолюдські ідеали справедливости, братерства і вільности, щобим не мав відчувати, як мало в історії Руси примірив правдивого духа горожанського, правдивого посвѣяченя, правдивої любови. Ні, любити ту історію дуже тяжело, бо майже на кожнім кроці треба би хіба плакати над нею. Чи може маю любити Русь як расу — ту расу отяжїлу, неотесану, сентиментальну, позбавлену гарту і сили волі, так мало спосібну до життя політичного на власній сьмітї, а так обильну в перекінчиків вслякого роду? Чи може маю любити свѣтлу будучину тої Руси, котрої не знаю, для котрої свѣтлости не бачу підвалин?

Єсли мимо того почуваю ся Русином і після можности і сил моїх працюю для Руси, то, як бачиш поважаний читателю, зовсім не з при-

чин сентиментальної натури. Склонює мене до того передовсім почутє собачого обовязку.

Навелисьмо дословно головнїші місця тої не так може злобної як радше болесної сповіди.

Чи др. Франко любить Русь чи ні, то она не змінить свого лица, але якою була, такою буде. Брак любови у д-ра Франка до Руси сеж для него одного найбільша кривда. Двацять літ сеї чоловік працює на ниві руської мови і літератури — тож якже-ж тяжкою мусїла она єму бути, коли єї не піддержувала сила любови. Сеї сповіди не подиктувала певно ні злоба ні ненависть до Руси а радше якась розпука. Справедливо чоловіка осудити се тяжело — вельми тяжело — а вже ніколи не яло ся судити яку небудь людину з публичного єї виступу — а до того з єї хвиливого настрою душі. Хто хоче чоловіка спізнати — єго бодай яко тако осудити — то треба пійти за ним у єго домові пороги, коли то по єго лиці пливе слеза, а серце і душу крає журба і біль. Ввійти нам у єго буденьщину, у єго повседневну роботу. Там лише чоловік увиять ся в правдивім свѣтлі своїм. Буденьщина д-ра Франка — сеж довга, тяжка боротьба, сеж безнастанна праця без потїхи, помочи, без виглядів у будучність. Не хоче днесь др. Франко бути любячим сином Руси, алеж чи та Русь була єму коли мамою?

Не далисьмо ніколи тепла серця сему чоловікови, тож не дивуймо ся днесь, що він єго для нас не має. Не одно було й є у д-ра Франка, з чим Русь не годила ся і не годить ся, алеж тоді тим скорше належало нам подбати, щоби звести того таки все талановитого чоловіка на таку дорогу де би він міг був знайти якусь точку опоры. Але се могла зробити лиш наша любов. Не хотїлисьмо, або не умїлисьмо повести сего чоловіка, а нарікаємо і лютоємо ся на него. Певно, що наведена сповідь вражає болесно кожде руське серце а болїзнь ся зростає ще більше, коли зважить ся, що др. Франко розводить єї, не перед рускою а польскою публікою, але дарма — розпінати єго за се таки не годить ся, бож ми християни. Однак Русь мусить тепер хоть в болем в грудех закликати до д-ра Франка: Процай, гідний пожалована чоловіче. Тись сам сказав, щось нам чужий! Твої тяжело-болесні а необправдані докори кинені в лице цілої Руси, не принесуть їй ганьби перед свѣтом, бо чейже свѣт знає нашу тяжку віками історію і після неї нас осудить. Історія же наша то вікова Голгофта страдань і покріпощеня і поневїрки. Коли ми жили питомим житєм відповідним змаганям нашого ума і серця? Вини наші не нами нажиті! А добро наше, яке оно є, тяжело і достойно нами набуте!

Рада державна.

На засіданю дня 13-го мая німецькі обструкціонїсти кілька разів старали ся викликати бурливї сцени. Заким приступлено до порядку дневного, зажадав голосу німецький народовець пос. Гофман-Велленгоф і домагав ся розвизання комісії легітимацийної, позаяк, після єго погляду, більшість поступила собі визиваючо при роздїлі рефератів о заквєстионованих виборах. Словінцям віддано пр. реферати о виборі Італїянців, Чехам о виборі Німців, антисемітам о виборі соціалїстів, а заквєстионовані вибори польських послів придїлено до реферату їх найближшим політичним приятелям, — пос. Окуневскому не придїлено жадного реферату.

Народовець німецький Кінман закликав: «То свиньство!» і подібні інші оклики посипали ся з лавок опозиції.

Молодочех др. Дик виступив против закідів пос. Гофмана і сказав, що коли лївиця була в більшості, не поступала анї на йоту инакше. Придїлованє рефератів є річною особистого довіря більшості. Меншість хотїла приневолити більшість, щоби лише Дашиньскому поручала реферати.

Президент перериває бесїдникови з заміткою, що не допустить до дискусії над тим предметом, а коли пос. Дик мимо то дальше говорив в тім дуєі, відобрав єму голос.

Пос. Штайнвєндєр домагав ся голосу і зголошує внесене пос. Гофмана наглядчим.

Пос. Гро (з факції Шенєрєра) кидає ся і

кричить, за що президент прикликав його до порядку. Помимо, що регулямін не допускає такого внесення, яке зголосили устно послі Гофман і Штайнвендер, піддав его президент під головування а палата відкинула его, причім приступлено до дальшої дебати наднаглядним внесенням пос. Грегорціца о відносинах, пануючих на Побережю.

Пос. Сцінціц (Хорват) виказував, на який утиск виставлені в Істриї Словінці і Хорвати зі сторони Італійців. В часі виборів перепроваджено там формальне розброєнє, Словінцям не лише відобрано оружє, але навіть предмети колючі до щоденного ужитку, а Італійцям полішено їх штилеті і револьвери. Ціла та акція і всі в інтересі нібито супокою підприємці ередства мілітарні мали тільки покрити надужитя поповнювані властями, що на кождім кроці сприяють Італійцям.

Італієць др. Річчі представив справу в цілком іншій світлі і доводив, що то власне словінське населенє терроризує Італійців.

Словінець кс. Жітнік остерігав, щоби не гноблено словінського населеня, що нині є віддане на Ітаску і неласку найскрайнішого сторонництва італійського. Навіть намістник віддав ся цілком на услуги прогресистів, котре то сторонництво взяло собі за задачу приготувати Побереже для Італійців. Словінське населенє на Побережю зачинає супроти того думати, що хіба вже згоджено ся відступити его край Італійцям.

Іменем правительства промовляв радник двору Чапка і наводив численні случаи ексцесів, поповнюваних рівно Словінцями як і Італійцями. По причині тих ексцесів арештовано загалом 194 осіб, в тім числі 27 Італійців. Досі запало 21 приговорів, а 66 осіб находить ся ще в слідчій арешті.

Промовляли відтак Італієць Ленассі, Хорват Біянкіні і Словінець Феріанціц, почім ухвалено замкнути дискусію.

Яко генеральні бесідники промовляли Хорват Ляґініа і Італієць Гортіс.

В голосованю ухвалила палата великою більшістю наглядність внесеня пос. Грегорціца.

На кінци засіданя поставлено кілька внесенє і інтерпеляцій.

Пос. Шенерер домагає ся визнаня правительства, щоби безпрованчно зріввав угодові переговори з Уграми, щоби на один рік утворити провізорію на підставі теперішного status quo і приготувити в сім році все до заведеня уніі персональної межі Австрією а Уграми.

Пос. Лехер домагає ся недільного відпочинку по всіх урядах і в інституціях кредитових.

Пос. Дашинський інтерпелював, чи держава завізвуть Туреччину до безпрованчного занеханя ворожих кроків і жадав виясненє, в якій стадії находять ся мирні переговори. Друга інтерпеляція відносить ся до стрейку робітничого в Чернівцях.

Бурливі сцени наступили ще, коли президент назначив слідуюче засіданє на второк дня 18-го мая.

Новинки.

— **Труба воздушна** заскочила в неділю дня 16 мая місто Львів. Около 3 години пополудни почало небо грізно хмарити ся, а трицяты мінут пізнійше грянула на місто шалена злива дощу, помішаного з градом. Концерт тревав не довше як 10 мінут, але мав перебіг справді пекельний. В воздуху зробило ся темно, а гураган гудів і тріщав мов окаяний, бючи о шибі вікон цілими філями води. В кількох місцях лучило ся, що дорожжарі, переяты панікою, позаїздили до брам каменіць, бо вихор торгав будами, як лупиною. Рівночасно на розі улиці Третього мая при вході до міського огороду утворила ся воздушна труба. На верху каменіць так званого «кільського» касина викрутила зелінну галерію з орнаментациною іглою, а бабі, що продавала овочі при столику, пірвала цілий єї убогий склеп і обернула ним млинка в воздуху, розсипаючи помаранчі по болоті. В самім огороді, головво в его долішній часті, через хвилю роздавав ся неначе грім страшний ломіт, почім нагло все устало, гураган пігнав через ул. Красіцких на Городечку, де знищивши деревляне огороженє бровару Пенціяса і дах на поблизькім дімку, закінчив своє житє. Огород міський представляв ориґінальний вид. Около двацяты дерев ле-

жало повалених на землі в найріжнороднійших направах, а межи ними находило ся кілька величавих і старих тополей надвислянських, котрих обалене викликує по просту подив. Декотрі стоячі дерева розлупані на половину, пеньні мають обдерту цілу корону і світять білим ядром. Богато алей і стежок затарасували вивернені з коренем дерева і поробили своїми конарами дивачні альтани. Служба огородова мусіла сокирами неначе в яким дівичім лісі вирубувати переходи, щоби цікаві могли переходити ся і приглянути ся вигідно роботі розгніваної атмосфери. Около години пів до шестої зачала напливати до огороду публичність і приглядала ся неначе якому побовищеви. Значному ушкодженю улягли плянтації перед гмахом генеральної команди, де також буря вирвала з корінем одно великанське дерево. Люди на щастє уникнули тої цілої катастрофи. Вправді кружили вісти о якимсь жиді, що его буря кинула на ліхтарню і о якимсь убитім на площі Бернадинській, але на певно нічого ще не знати.

— **3 парламенту.** Днесь промовляє посол Барвінський в адресовій комісії в імени славянського клубу і ставить домаганя руского народу на поли культурнім і економічнім.

— **Несподіваний зворот.** «Pszczółka» кс. Стояловского в статі посвяченій язиковим розпорядженням називає ті розпорядженя зручним розвязанєм вузла спорів язикових і виводить, що тепер настає зворот в австрійських відносинах. Напрям нової політики, заінаугурованої гр. Баденієм є після его погляду справедливий і тому клуб «Стояловців» повинен в раді державній боронити прав славянських народів, попірати гр. Баденього і іти рука в руку з польским колом. «Коли би — кінчить ся статя — гр. Бадені мав упасти по причині язикових розпоряджень, прийшов би пьнший міністер, Німець, і той відкликав би розпорядженя. Длятого ніхто з Поляків не може попірати німецької обструкції.

— **Кс. Стояловский у Відни.** По причині побуту кс. Стояловского у Відни пише Fremdenblatt: Це в Чачі виготовив Стояловский посредством трех духовних, з котрих один є звисний кс. Айхгорн, листи до папского нунція Талійніого, де представив подрібно свій спір з галицкими єпископами і просив о ревізію справц, за котру его екскомуніковано.

Першим кроком кс. Стояловского у Відни було відданє папского нунція. Удав ся він до нунція в товаристві кс. Айхгорна і посла кс. Шпондера. Нунцій прийняв Стояловского дуже вічливо. Стояловский заявив готовість удати ся до Риму і просити папу о прощенє; редакцію своїх писем Wienes і Pszczółka зложив в пньші руки. Нунцій звернув увагу, що кс. Стояловский носить тепер бороду і вуси і запитав его, чи яко католицкий сьвященник, не дав би ся вперед оголити. Кс. Стояловский відповів, що властиво є сьвященником чорногорским, бо належить до дієцезії Антіварі. Сьвященникам чорногорским не лише не заказано носити бороди, але просто їм то наказано. На се замітив нунцій з усміхом: «Носите отже бороду літурґічну!»

Нунцій попрацав кс. Стояловского дуже ласкаво. Відтак удав ся він до посольської палати, де наперед затримав ся в дневникарській комнаті. Скоро его приклонники довідали ся, що він явив ся в посольській палаті, носішили до него, стискали его і цілували. Кс. Стояловский прибув до палати, щоби постарати ся о послуханє у міністра справедливости. Гр. Гляйспах прийняв его в одній із саль палати. При послуханю були присутні посол Данеляк і кс. Айхгорн. Кс. Стояловский заявив міністрови, що вірить в справедливість правительства, але мусить таки внести жалобу на галицкі власти і внести просьбу, щоби до перепровадженя процесу против него виделеговати суд з поза Галичини.

Гр. Гляйспах відповів на те, що справа та на разі не зовсім пекуча — а все залежить від того як уложать ся відносини кс. Стояловского з Римом. Если уложать ся они користо, то річ та вплине немало на приговор суду. Приговор церкви в справах церковних мусить і для судів цивільних бути певною директивою. Заявив також міністер справедливости, що є пожаданім, щоби кс. Стояловский уникав на будуче всілякої колізії з властями, а тоді з певністю не буде жалувати ся на переслідуванє властей. Міністер попрацав кс. Стояловского дуже вічливо.

— **До чого доводить темнота.** За шістьку можна в Чернівцях дуже легко дізнати ся, що з чоловіком стане ся. Іде ся до ворожки або до паянника і ті з карт або з фасолі виворожать, яке ему щастє судило ся, що его вороги заміряють, чи дістанє гроші в короткім часі, чи віддасть ся, чи буде чоловік вірний і т. д. Шістька не велика страта, а довідати ся ріжних цікавих і загадочних річий кортить дуже. Так може думала собі і Анна Гандзюк з села Торского коло Товстого в Галичині, що прийшла аж до Чернівців до ворожки. Тут — як пише черновецька «Буковина» — зайшла она до пані Марії Мізер, сліпної на одно око вихрещеної жидівки, що мешкає при улиці Кучурмарє. Мізерова не-аби-

яка пані. Єї чоловік поважний панок собі з бокородами, є відай якимсь низшим урядником в магістраті а она має незлий заробок з карт. В неділю їде фіякром до уніятської церкви в такім широкім капелюєі як решето і щоби показати ся перед простим народом, сипле риньскими на тацу, а всі жебраки з під церкви збігають ся до неї як до якої добродійки — так уже знають єї щедрю руку. Тота одноока вихрестка брала від Анни тільки по 20 кр. за картки, і казала їй ставити на лотерію, даючи їй, «добрі нумера». Анна виставила 6 зр., але не виграла ані разу. Тоді казала їй сліпоока ворожка для привернення щастя через 18 днів їсти не солене, а коли і то не помагало, мимо того, що Анна обходила ся майже три тижні без соли, казала їй припровадити свого чоловіка, «щоби ворожка на него подивила ся». Чоловік Анни має слабість сьв. Валентого, падачку таку, що як его кошить, то він тижнями мусить лежати. Але Анна витягнула его таки аж до Чернівців і тут він захорував нагле. Побачила Мізерова, що не буде кому унімнути ся за дурною жінкою, бо чоловік слабосильний, та давай намавляти єї щоби продала кавалок ґрунту і за ті гроші «купила собі щастє». Щастє мало коштувати 50 зр., бо Мізерова оповідала, що мусить їхати за ним аж у гори до одного гуцула, котрий має таку силу, що кождому «приверне» его щастє. Анна зачала торгувати ся за щастє і виторгувала за 30 зр. Прогала дома грядчину і принесла ворожці 15 зр., а другу половину обіцяла дати «як буде познака». Але познаки не було і Анна знов дурно тратила ся на дорогу до Чернівців. Перед кількома днями прийшла Анна вже 24-ий раз до Чернівців до ворожки і стала жадати від неї або звороту грошей, або обіцяного щастя. Пані Мізерова замкнула ся в салоні, а своему пану мужеви поручила оставшу в почекальни Анну «замаловати в морду», щоби не пхала ся паньству в очи. Пан Мізер виконав припорученє з такою точністю, що Анна з плачем вибігла на улицу а там завьяли ся нею добрі люди. Так то дурнів всюди бють!

— **Віденська палата лікарів** на засіданю 9-го мая виключила з товариства 19 таких лікарів жидів, що мимо заказу ради дисциплінарної і мимо кар грошевих, не перестають дальше анонсувати ся в спосіб крикливої реклами. Рішенє оголошує імена тих докторів. На час трех років відобрано їм право активного і пасивного вибору.

— **Поганий злочин.** В Берліні случила ся недавно любовна катастрофа, що в ній, як то часто буває, погану роллю відоірав пруский офіцер Увів він одну учительку музики і покинув єї разом з кількатижневою дитиною. Отчаяна жєнщина хотіла пімстити свою честь і стрілила до него з револьвера. Вистрїл хибив, а мерзений тевтонський ридар кинув ся на ню з шаблею і порубав єї так страшно, що на місци сконала.

— **Кілько сонця маємо на день?** Якийсь др. Кремзер з Берліна обчислив на основі кількатишних дослідів, кілько пересічно годин на день тїпнть нас сонце своїм безпосереднім світлом. Отже на Німеччину виходить денно до 5 годин світла. Через прочий час находить ся сонце або за хмарами, або світить на другій півкулі. В Англії світить сонце лише до півпяты годия, у Франції 5 до 6 годин, а в Австрії навіть 6 до 7. Показує ся з тих обчислень, що околиці плоскі посідають більше сонішного світла, чим гірські і надморські.

Последні вісти.

До адреси поставленої більшістю парламентарною наміряє опозиция ставити по над двіста поправок. Ходить поголоска, що деякі члени кабінету а головво міністер Гавч займуть становище опозиційне против начерку адреси.

Репрезентанти держав робили докори правительства в Атенах, що не застанаєляє своїх воєнних операцій. Кабінет відповів, що він не має обовязку предвидіти який оборот приберуть воєнні операції а то головво для того, що Туреччина не згодила ся ще на роз'єм.

Позавчера почали грецькі війська в Каней всідати на кораблі.

Турки завернули ся з Домокоосу до Фарзалос. Часть грецької армії бажає конче рішучої битви.

В последній битві під Губово стратили Греки 418 людей, з того 28 офіцерів. Результат з битви такий, що Греків побито.

Розклад їзди на залізницях

після часу середно-європейського пізнішого о 36 минут від львівського, важний від 1-го мая 1897.

Поїзд	год.	приходить до Львова	Поїзд	год.	відходить зі Львова
особовий	7:30	з Сучави і Черновець	поспішн.	6:—	до Підволочиск і Бродів
мішаний	7:50	з Янова	"	6:10	до Черновець і Сучави
особовий	8:05	зі Стрия і Лавочного	особовий	6:45	до Черновець і Сучави
"	8:15	з Тернополя і Бродів	поспішн.	8:40	до Кракова
"	8:25	з Сокала і Ярослава через Раву	"	8:55	до Кракова в спол. з Н. Санчом і Розвадовом
"	9:10	з Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Яслом і Равою	"	9:20	до Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом
"	10:35	з Ярослава	"	9:25	до Белзця в спол. з Сокалем і Ярославом
мішаний	1:15	з Янова	мішаний	9:40	до Янова
поспішн.	1:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом, Загірем і Хировом	особовий	10:05	до Підволочиск і Бродів
особовий	1:40	зі Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом	"	10:45	до Черновець і Сучави
поспішн.	1:50	з Сучави і Черновець	мішаний	1:04	до Янова від $\frac{15}{6}-\frac{31}{6}$ в свята
"	2:30	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	1:55	до Підволочиск і Бродів
особовий	5:20	з Підволочиск і Бродів	особовий	2:40	до Черновець і Сучави
"	5:25	з Белзця в спол. з Сокалем і Ярославом	поспішн.	2:50	до Кракова в сполуч. з Равою і Хировом
"	5:45	з Черновець	особовий	3:05	до Стрия і Скольного
"	6:—	з Підволочиск	мішаний	3:15	до Янова від $\frac{1}{6}-\frac{14}{6}$ і від $\frac{1}{9}-\frac{30}{9}$ щоденно, від $\frac{15}{6}-\frac{31}{6}$ в повседневі дні
Ніч			"	4:40	до Ярослава
особовий	6:55	з Кракова з Розвадовом сполуч.	Ніч		
мішаний	8:—	з Янова від $\frac{1}{6}-\frac{14}{6}$ і від $\frac{1}{9}-\frac{30}{9}$ щоденно, від $\frac{15}{6}-\frac{31}{6}$ в повседневі дні	особовий	6:45	до Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Загірем і Хировом
поспішн.	8:45	з Кракова	мішаний	7:05	до Сокала і Ярослава через Раву
мішаний	9:01	з Янова від $\frac{15}{6}-\frac{31}{6}$ в свята	особовий	7:25	до Тернополя
особовий	9:10	з Сучави і Черновець	"	7:30	до Стрия і Лавочного
"	9:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Равою	"	8:50	до Янова
поспішн.	9:50	з Сучави і Черновець	"	10:30	до Черновець і Сучави
особовий	10:—	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	10:50	до Кракова в спол. з Ярославом, з Розвадовом і Н. Санчом
"	10:20	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	особовий	11:—	до Підволочиск і Бродів
"	12:10	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	"	4:40	до Кракова в сполуч. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Н. Санчом
"	3:30	з Підволочиск	"	5:20	до Стрия, Лавочного і Хирова
поспішн.	5:10	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Яслом			

Строитель фортеп'янів і п'янін

з довголітню практикою за границею при головних складах фортеп'янів Вп. Марек, Сейфарта et Чайковского і п. директора Мікулього приймає всіляку нап'раву в місци і на провинци, також скорочує і політерує.

Ціни умірковані.

Осип Ганак,

Львів, ул. Галицька ч. 15.

1-5

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих у Львові, Ринок ч. 25.,

(I. поверх)

приймає всілякі замовлення і виготовляє їх з густом і елеганцією після найсвіжіших журналів.

43-?

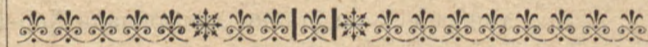
АГЕНЦІЯ ЧАСОПИСИЙ А. ЛЯНДОВСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель) 53-?

приймає передплату на всі часописи у всяких язиках і доставляє їх до дому без всякої доплати.

Учитель

орган руского товариства педагогічн. двотиждєвник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНЕ ПИСЬМО ДЛЯ РУСКОГО НАРОДУ під редакцією

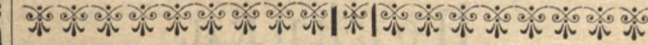
Антоня Березинського

виходить у Львові тиждевно кожної пятниці.

Буде подавати поезії, повісти, житєписи з портретами, поучаючі статі з історії, письменства, господарства, промислу, вісти про читальні, вісти політичні і суспільні. Крім того буде містити часть забавну.

Передплата: В Австрії річно 4 р.
" піврічно 2 р.
" чвертьрічно 1 р.
За границею річно 8 рубл.
" піврічно 4 рубл.

Редакция, адміністрация і експедиция
Львів, ул. св. Миколая 13.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посылках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко
ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інньші товари по умірених цінах.

22-?

ГАЛИЦЬКИЙ КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентує їх по 23-?

4 $\frac{1}{2}$ % на рік.

Руска справа

В роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Ціна 50 кр. в. а.

З пересилкою 55 кр.

Дістати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Ставропільській.